

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat 2001-imeersuuvoq, kingullermillu 2006-imi allanngortinneqarpoq.

Maannakkut sapinngisamik amerlanerpaat suliffeqalersinnissaat, imaluunniit suliffeqarfimmut attaveqarnerisa qulakkeernissaat siunertaralugu suliffeqarfimmi suliassaqarfimmi suliarisanik arlalinnik ingerlataqartoqarpoq.

Tassunga atatillugu piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni aaqqissuussilluni allannguuteqarnissaq pisariaqartinneqarsimavoq.

Allannguuteqarneq qulaajaaniarluni ingerlassat, piffissami nikerartumi suliffeqarneq aamma tamatumunnga tapiissutit pillugit annikitsortalersugaanerusunik malittarisassialinnik nalunaarutininik malitseqartitaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Tamanna ilutigalugu suliassanik piviusutut isumaginnittussanik sulisunut pikkorissartitsinernik aaqqissuussinissaq isumaavoq.

2. Siunnersuutip immikkoortui pingaarnerit

Piginnaangorsaaqqinnissamik ingerlassap aallartinnera sioqqullugu qulaajaaniarnermut tunngatillugu malittarisassiat atugaaneranni paatsuunganartortaqtut paasineqarsimapput, taamaalillunilu § 4 erseqqissaavigineqarpoq, taamaalilluni sivisunerusumik piginnaangorsaaqqinnissamik ingerlassap aallartinnera sioqqullugu qulaajaasoqassanera erseqqinnerulerluni.

Qulaajaaniarnermik ingerlassaq piginnaangorsaaqqinnissamik ikiorsiissutit pillugit qinnuteqartunut tamanut atuuppoq, qulakkiissavaalu qinnuteqartut eqqortumik inississornissaat. Taamaalilluni piginnaangorsaaqqinnissaq imaluunniit piffissami nikerartumi suliffeqarneq tulluartutut iluarsiissutaanersoq, imaluunniit qinnuteqartoq suliassanik allanik pisariaqartitsinersoq qulaajaaniarluni ingerlassap isummerfigissavaa.

Siunnersuummi aamma piffissami nikerartumi suliffinnut tunngatillugu malittarisassat erseqqissaavigineqarput, tassalu inuiaqatigiinnut tamarmiusunut iluaqutaasumik suliffeqarfiup

attaveqarfiuinnarnissaanut arlalinnut sulisinnaassutsiminnik annikillisitsisimasunut pitsaassusilimmik iluarsiiisutaasinnaasoq.

Piffissami nikerartumi suliffeqarneq iluaquteqarfigalugu inunnut siusinnerusukkut suliffeqarfimmut attaveqarsimasunut, aammalu sulianut tunngasunik ilisimasanik suliffeqarfimmi iluaqutaasumik atorneqarsinnaasunik pigisalinnut tunngasuutinneqarsinnaavoq. Tamatumani inuk pissusissamisoortunik atugaqarluni sulisinnaasassanani.

Kiisalu piffissami nikerartumi suliffimmi aningaasarsianut tapiissutinut tunngatillugu malittarisassiat allangortinneqarput, taamaalilluni ukiut tallimat tikillugit aningaasarsianut tapiissutinik tunisisoqalersinnaalerluni, aammattaarlu inunnut 40-t sinnerlugit ukiulinnut, sulisinnaassusaasa annikillisimanerat atajuartuusussatut naliliiffiusunut aningaasarsianut tapiissutit atajuartunngortinneqarlutik.

Isumalluuteqarneq pillugu 40-nik ukioqarneq killiliuunneqarpoq. Inuit 40-t sinnerlugit ukiullit piffissami nikerartumi suliffillit suliffeqarnermut attuumassuteqareerput, sulinissaminnillu soqutiginnereerlutik.

Inatsisartut peqqussutaannut atuuttumut sanilliullugu inatsisissatut siunnersuut	
<i>Oqaasertaliussat atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1
	Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersumi, Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 1. juni 2006-ikkut allangortinneqartumi imaattunik allannguisoqassaaq:
<i>Piginnaangorsaaqqinneq</i>	1. § 4 sioqqullugu qulequtaq ima oqaasertalerneqassaaq: ” <i>Qulaajaanermik ingerlatsineq aamma piginnaangorsaaqqinneq</i> ”
§ 4. Piginnaangorsaaqqinnissamik qinnuteqaateqartup inuussutissarsiornikkut siunnerfigumasaa kommunimit qulaajarneqassaaq suliniutit qulaajaanermik siunertaqartut aqutigalugit. <i>Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu</i>	2. § 4 ima oqaasertalerneqassaaq: ” § 4. Piginnaangorsaaqqinnissamik ingerlassaq aallartinneqartinnagu qinnuteqartoq qulaajaanermik ingerlassamik aqqusaarinneqqaassaaq, tassani qinnuteqartup sulisinnaassusaa

<p>qulaajaanerup nalaani qinnuteqartoq pisortatigut ikiorsiissutit pillugit imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqarneq pillugu peqqussut malillugu pilersuinermut tunngavissarisimasaminut piginnaatitaaginnassaaq.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Naalackersuisut piginnaanngorsaaqqinnissaq sioqqullugu qulaajagassat pillugit maleruagassiisnaapput.</p>	<p>qulaajarneqassalluni.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Qulaajaaniarluni ingerlassaq tassaavoq atuagarsornikkut assassormillu immikkoortortalik, qinnuteqartup tarnikkut timikkullu atugaqarluni sulisinnaassusaa qulaajarneqarluni.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Qulaajaaniarluni ingerlassap nalaani qinnuteqartoq pisortanit manna tikillugu pilersugarisatut tunngavigisaminik pisinnaatitaavoq.</p> <p><i>Imm. 4.</i> Qulaajaaniarluni ingerlassat pillugit Naalackersuisut malittarisassianik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput.”</p>
<p>§ 15. Nalinginnaasumik sulisinnaanngortitsinissaq siunertarlugu piginnaanngorsaaqqinnissamut periarfissat tamarmik periarfissaajunnaarsimappata, kommunip isumagissavaa, inuit inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqanngitsut aammalu nalinginnaasumik sulilersinnaanngitsut suliinnarsinnaanngitsulluunniit eqaannerusumik suliffimmi sulisutut atorfinitsinneqarnissaannik periarfissiuussinissaq.</p>	<p>3. § 15 ima oqaasertalerneqassaaq: ” § 15. Atugassarititani nalinginnaasuni qulaajaaniarluni ingerlassap nalaani, imaluunniit piginnaanngorsaanermik suliaqarnerup kingornatigut pineqartoq suliffimmik pissarsinissamik imaluunniit attassinissamik angusaqarsinnaanngitsoq paasineqarpat inuk piffissami nikerartumi suliffeqalersillugu atorfinitsinneqarsinnaassaaq.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Atugassarititani pissusissamisoortuni suliffeqareersimalluni inuup sulisinnaassutsimi ilaanik tassangaannartumik annaasaqartoq sulisitsisoq peqatigalugu sioqqutsisumik piginnaanngorsaaqqinneq aqqusaaqqaarnagu sulisitsisumi tassani piffissami nikerartumi suliffeqarnissamut qinnuteqarsinnaavoq.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Inuit piffissami nikerartumi suliffeqartuusut minnerpaamik ukiut pingasukkaarlugit sulisinnaassusertik nalilerseqqittassavaat, taamaattorli takuuk imm. 4.</p> <p><i>Imm. 4.</i> Inuit 40-t sinnerlugit ukiullit, imaluunniit inuit nakorsamit nalunaarutikkut sulisinnaassusaat inaarutaasumik aalajangiiffiusimasut sulisinnaassusertik. nalilerseqqissanngilaat.”</p>

<p><i>Imm. 3.</i> Kommunip akissarsianut tapiissutitut aningaasaliissutaa annerpaamik ukiumut ilivitsumut tunniunneqartassaaq. Taamaattoq piffissaq akissarsianut tapiissuteqarfiusoq sivitsorneqarsinnaavoq, pissutsit immikkut ittut atuutsillugit.</p>	<p>4. § 16, imm. 3, ima oqaasertalerneqassaaq: ” <i>Imm. 3.</i> Aningaasarsianut tapiissutit ukiut tallimat tikillugit tapiissutigineqartarput.</p>
	<p>5. § 16-imi imm. 3-p kingornatigut nutaatut ilanngunneqassaaq: ” <i>Imm. 4. § 15, imm. 4</i> malillugu inunnut 40-t sinnerlugit ukiulinnut, atajuartutut sulis-innaassusaat annikillimasunut aningaasarsianut tapiissutit atajuaannartunngortinneqarsinnaapput.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartut inatsisaat 1. juli 2017-imi atuutilerpoq.</p>

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissorinikkullu kingunerisinnaasat

Allaffissorluni suliaqarnermik oqilisaasunik piginnaanngorsaaqqinnissaaq pillugu qinnuteqaatit eqaannerusumik assigiiaarnerusumillu allaffissornermik nassataqarsinnaanissaanik siunnersuummi naatsorsuuteqartigineqarpoq.

Allannguutip ilassutininik aningaasaliinernik pisariaqartitsinissamik nassataqartitsissannginnera naatsorsuutigineqarpoq, allannguutip ilassutitut suliaassanik nassataqassannginnera, malittarisassianilli pioreersunik erseqqissaasuunera pissutigalugu.

4. Inuussutissarsiornermi aningaasaqarnikkut allaffissorinikkullu kingunerisinnaasat

Inuussutissarsiornermut siunnersuut aalajangersimasunik allaffissorinikkut oqilisaassutininik nassataqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Assersuutigalugu ukiut tamaasa aningaasarsianut tapiissutit nutarsarnissaat pillugit qinnuteqartoqarunnaartariaqarmat.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kingunerisinnaasat

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kingunerisinnaasaqanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisinnaasat

Innuttaasut suliffeqarfimmi periarfissatik piaarnerusumik qulaajaavigisalernissaannik siunnersuutip peqataaqataanissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna ilutigalugu piffissami

nikerartumi suliffeqarnermut tunngatillugu malittarisassianik erseqqissaanerup piffissami nikerartumi sulisartuusut annertunerusumik toqqissisimalernermik pissarsinissaannik nassataqarnissaanik naatsorsuuteqartoqarpoq.

7. Kingunerisinnaasat pingaarutillit allat

Siunnersuut allanik pingaarutilinnik kingunerisinnaasaqanngilaq.

8. Pisortani kattuffinnilu il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut makkunani tusarniaaffiusartuni piffissami 19. december 2016-imit 23. januar 2017-imut tusarniaassutaasimavoq:

Sulisitsisut (GE), NUSUKA, SIK, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, namminersorlutik oqartussani naalackersuisoqarfiit tamarmik.

Siunnersuut aamma piffissami tassani namminersorlutik oqartussat tusarniaanerni nittartagaaniitinneqarsimavoq.

Makkunanit tusarniaanermi akissutit tiguneqarput:

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Sulisitsisut, KANUKOKA, Kommuneq Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi allattoqarfik, aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik.

Tusarniaanermi akissutit tamarmik imarisaat tamakkerlugit Inatsisartuni suliarinnittut ataatimiititaliamut nassiunneqaqataapput.

Tulliani tusarniaanerup nalaani takkussimasutut tusarniaanermi akissutit allannguutissatullu siunnersuutit misissorneqarput. Pingaaruteqassutsimik nalilersuisoqarnera tunngavigalugu tusarniaanermi akissutit uingasunik allallugit nalunaarsukkat taamaallaat pingaarnersiorlugit saqqummiunneqartuunerat oqaatigineqassaaq.

Qaasuitsup Kommunia siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfia aamma Sulisitsisut (GE) oqaasiliornermi allannguutininik arlalinnik siunnersuuteqarput.

Taakku sapinngisamik siunnersuummut ilanngussorneqarput.

Siunnersuummut Kommuneqarfik Sermersooq (KS) tamatigoortumik ilorraap tungaanut

isummersimavoq, tamatigullu allannguutip qulaajaaniarnermik ingerlatsisoqartarnissaanik immikkut erseqqissaanissaa erseqqissarlugu. Taamatutaaq siunnersuummi § 4, imm. 2-mut oqaasiliornermi allannguuteqarnissaaq KS-ip siunnersuutigaa. Taamatutaaq qulaajaaniarnermut tunngatillugu sulisuusunut paatsuungatitsisimasutut ilaat tassaasoq peqqussummi piginnaangorsaaqqinnissaaq suliffeqalernissamut piareersitsinermik imaluunniit qulaajaasutut suliarisanik imaqarsinnaanerata allassimanera KS-ip aamma erseqqissarpaa.

KS-ip oqaasiliornermut siunnersuutaa ilanngunneqanngilaq. Paarlattuanik qulaajaaniarnermik ingerlassat pillugit erseqqinnerusumik ilitersuusiortoqassaaq, kiisalu kommunini sulisunut pikkorissartitsisoqassalluni. Taamaalilluni piginnaangorsaaqqinnissaaq sunniuteqarluarnerpaamik atorneqarsinnaassammat.

Siunnersuummik tapersersuinermik SIK-p erseqqissarpaa, innuttaasut suliffeqarfimmi periarfissaminnik piarnerusumik paasinninnissaannik tamanna peqataaqataarpassimat, tamannalu ilutigalugu piffissami nikerartumik suliffeqartitsinermik atuineq eqaannerulerluni, inuiaqatigiinnut innuttaasunullu ataasiakkaanut iluaqutaasussatut tamakku nalilersorneqarlutik.

Kommune Kujalliup KANUKOKA-p oqaaseqaatai akuersaarpai, taamaattumillu KANUKOKA-mit tusarniaanermut akissutit kisimik ilanngunneqarput. Qulaajaaniarnermik ingerlassap aamma piginnaangorsaaqqinnissamik suliat erseqqissumik immikkoortinneqarnissaasa qulakkeerneqarnerat KANUKOKA-p iluarisimaarpaa.

Oqariaatsinik assigiinnik atuisoqartariaqartoq, aammalu "inuussutissarsiorsinnaassutsip" aamma "sulisinnaassutsip" akornanni immikkoortitsisoqassanngitsoq KANUKOKA-p taakkartorjaa.

Oqaatsit atukkat allanngortinneqarput, taamaalilluni oqariaatsit assigiit atorneqalerlutik.

Qulaajaaniarnermik ingerlassap imarisai pitsaanerusumik nassuiartariaqartut KANUKOKA-p nalunaarutigivaa.

Tassunga oqaatigineqassaaq qulaajaaniarnermik ingerlassamut ilitersuusiorneq aallartisarneqartoq. Soorlulusooq Suliffeqarnermut immikkoortoqarfik suliassaqarfimmik suliaqartunik sulisunut pikkorissartitsinernik neqerooruteqassasoq pilersaarutigineqartoq.

Naatsorsuutigisatut aningaasartuuteqarnissaaq naammattumik nassuiarneqarsimannngitsut KANUKOKA-p nalunaarutigaa.

Allannguutip aningaasartuuteqarnerulersitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq. Piffissamut

ungasinnerusumut qulaajaaniarnermik ingerlassaq piginnaangorsaaqqinnissamut aningaasartuutini sipaarutininik angusaqarnermik nassataqassanera naatsorsuutaavoq. Taamaalilluni allannguuteqarnikkut aningaasartuutit tamaasa ataatsimut isigalugit annertunerussanngitsut naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuummut oqaaseqaatini sioqqutsisumik soraarnerussutisianut malittarisassanik sunniivigeqatigiinnerup nassuiaavigisariaqarneranik isumaqarnerminik KANUKOKA nalunaarpoq.

Siunnersuut taamaannerimigut sioqqutsisumik soraarnerussutisisarnermut malittarisassianut pituttugaanngilaq, kisiannili malittarisassiallu taakku soorunami peqataaffigai, soorlulusooq isumaginninnermi suliffeqarnermilu inatsisaasut sinnerinut peqataaffiginnilluni. Taamaattumik sioqqutsisumik soraarnerussutisisarnermut malittarisassianik aamma piginnaangorsaaqqinnissamut Inatsisartut peqqussutaannik sunniivigeqatigiinnermik erseqqinnerusumik nassuiaat, inatsisaasut sinnerinik sunniivigeqatigiinnermut nassuiaatitaqanngitsooq eqqunngitsuusutut nalilersorneqarpoq, sulisuusullu qinnuteqartup piginnaangorsaaqqinnissamik imaluunniit sioqqutsisumik soraarnerussutisiaqalernissamik pissarsisinaanerinnaanik nalilersuinissaannut tunngavissiisinnaalluni. Taamatullu isumaginninnermik suliffeqarfimmillu suliaasaqarfii iluini sulianik periarfissanillu allanik isumaliuteqartitsissanani.

Taamaattorli sulisuusunut ilitsersuusiortoqassasoq pikkorissartitsisoqassasorlu oqaatigineqartutuulli pilersaarutaavoq. Pikkorissartitsinerit ilitsersuutillu taakku sammisanik pineqartunik isumaginninnittussaarpiaartutut eqqarsaataapput.

§ 15, imm. 2-mi oqaaseq "tassanngaannartumik" atorunnaassasoq KANUKOKA-p inassutigaa.

Oqaatsimik "tassanngaannartumik"-mik atuineq siunertaqarpoq. Aalajangersakkap pinaveersaakkamut tunngavoq, sulisuusup pissusissamisoortunik atugaqarluni atorfeqartup tassanngaannartumik sulisinnaassutsiminik tamarmiusumik annaasaqarnerani. Tamanna pisinnaavoq qaratsami aanaartoornermi, isumatsassimangaarnermi, imaluunniit timikkut ajoqusernemi. Taamatut pisoqartillugu piginnaangorsaaqqinnissaq pinnagu aningaasarsianut tapiissuteqartitsilluni piffissami nikerartumi sulieqartitsoqarsinnaassaaq. Danmarkimi taamatut periarfissaqartoqartoq oqaatigineqassaaq, tassani oqariaaseq "tassanngaannartoq" ("akut") atorneqarluni.

Tamanna ilutigalugu piffissami nikerartumi suliffeqarnermut periarfissanik piumasaqaatinillu erseqqinnerusumik nalunaarsuisunik nalunaarummik suliaqartoqarnera oqaatigineqassaaq.

§ 15, imm. 3-mut aamma 4-mut tunngatillugu ukiuni pingasukkaani sulisinnaassutsip

nalileqqinneqartarnissaata, aammalu ukiut tallimat tikillugit aningaasarsianut tapiissuteqartitsisoqarsinnaanerata akornanni ataqatigiiffimmut nassuiaammik amigaateqarnerminik KANUKOKA oqaaseqarpoq. Kiisalu nalilersueqqinnerup pinngitsoorsinnaaneranut qaqugukkut aalajangiisinnaanermut immikkut ittumik ukiut 40-nik ukioqassutsimut killiliisoqarsimansoq. Sioqutsisumik soraarnerussutisinermit inatsimmi nalilersueqqinnissamut ukiut tallimakkaanik killilersuuteqarsimaneq, assingusullu ukioqassutsimut ukiut 60-inut killiliisoqarsimasoq innersuussutaavoq. Piffissami nikerartumi suliffimmi atorfinitsitaanermut uppernarsaateqarfigisatut tunngavigisamut naleqqiullugu piffissamut sivisunerusumut aningaasarsianut tapiissutinik tunniussaqaarnissamut kommunit pisussaaffilersinnaannginnerannik KANUKOKA isumaqarnerarluni nalunaarpoq.

Aallarniutigalugu siunnersuut sioqutsisumik soraarnerussutisisarnermut inatsimmut pituttugaanngitsoq, taamaattumillu piffissalersuutinik taakku assingannik atugaqartariaqanngitsoq oqaatigineqassaaq. Piffissalersuutit pineqartut paasinerluinernut tunngavissiiisinnaanersut Naalakkersuisut isumaliutigisimavaat. Taamaattorli tamanna taamaarpasissutut isikkoqanngilaq, taamaattumillu allanngortinneqanngillat.

Piffissami nikerartumi atorfeqaarnissamut piumasaqaatinik inuk naapertuutsitsiunnaarpat aningaasarsianut tapiissutit soorunami tunniunneqarsinnaannginnerinik imaluunniit tunniutissannginnerinik Naalakkersuisut KANUKOKA isumaqatigaat. Tamanna aningaasarsianut tapiissutit ukiut tallimat tikillugit tapiissutiginnissaannut periarfissaqaraluarpuunniit pissaaq.

Aningaasarsianut tapiissutit pillugit aalajangersagaq inatsisilioriaatsimi allannguutaavoq. Peqqussutaaqaartumi 2001-imeersumi aamma ukiuni tallimani aningaasarsianut tapiissuteqarnissamut periarfissaq aamma pineqarpoq. Taanna 2006-imi allanngortinneqarpoq, taamaalilluni piffissami nikerartumi suliffeqarneq nanginneqaraluarpat imaluunniit nanginneqanngikkaluarpat aningaasarsianut tapiissutit ukiunut ataasiakkaartukkaanut nalunaarutigisarnissaat aallaaviulluni. Tamatuma kommunit missingersuusioriaasaannut sunniuteqarmat, aammalu piffissami sivisunerusumi kommunip aningaasaqarneranik nalilersuinerminik ajornakusoortitsimmat kommunit isumasioqatigiinnerni ilaalu ilanngullugit assigiinngitsuni uparuartarsimavaat. Tamanna ukiut tallimanut aallaavigisaqqaamut aningaasarsianut tapiissutinut periarfissap allanngortinneranut tamanna tunngaviuvoq. Kommunip aningaasarsianut tapiissutinik tunniussaqaartarnissaatut tamanna ittuunngilaq. Aningaasarsianut tapiissutinut taamaallaat tamanna pillugu aalajangiisoqarsimappat, aammalu piumasaqaatit aamma atugassarititat sinneri naapertuutsinneqartillugit akiliutigineqassapput.

Sulisinnaassutsimik ukiut pingasukkaarlugit nalilersueqqittoqassaneranut tunngatillugu tamanna piffissatut naleqquttuusutut nalilersugaavoq. Tassunga atatillugu piffissami nikerartumi suliffiit inunnut sulisartuusimasunut, assigiinngitsunilli patsiseqarlutik sulisinnaassutsimik ilaanik annaasaqarsimasunut tunngasuutinneqassanerat

oqaatigineqassaaq. Sulisinnaassutsip taamatut annikilleriarnera piffissap ilaannaani atuussinnaavoq, imaluunniit atajuartuusinnaalluni. Taamaattumik piffissami nikerartumi suliffeqarnermut aaqqiissutip ilaatut ingerlaavartumik nalilersueqqittoqartarnissaa qitiutitatur ilaavoq.

Sioqutsisumik soraarnerussutisinermit inatsisaasut 60-inik ukioqassutsimik killiliissummik atugaqarneranut paarlattuanik 40-nik ukioqassutsimik killiliineq pillugu oqaaseqaammut tunngatillugu Inatsisartut peqqussutaat taanna pissutsinut allanut tunngassuteqarnera nalunaarutigeqqinneqassaaq. Inunnut 40-t sinnerlugit ukiulinnut, sulisinnaassutsimik annikillismanerata atajuartuusutut naliliiffigineqarsimasunut piffissami nikerartumik suliffeqarnermut aaqqiissutip atajuartunngortissinnaanerani aalajangersagaq aqutissiivoq. Taamatut pisoqarfinni sulisinnaassuseq nalilersortuarneqartassappat, kiisalu ajornanngippat aningaasarsianut tapiissutinik aalajangiisoqartuassappat aqutsisoqarfimmut innuttaasunullu ataasiakkaanut artukkiissaaq.

Inatsisartut inatsisaata atuutilerana sioqqullugu piffissami nikerartumi suliffinni inunnut atorfinitsitaasunut ingerlaavartunik aningaasarsianut tapiissuteqarfittut piffissarisanut qanoq najoqqutaqartoqassanerani atuutsitsilernermit aalajangersakkami isummertoqarsimannginnerata amigaataaneratur saqqumisuunera KANUKOKA-p saqqummiuppaa. Tassungaa atatillugu Den Europæiske Menneskerettighedsdomstolimit (Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Eqqartuussivimmi) eqqartuussissut, aammalu sioqutsisumik soraarnerussutisineq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut Kommune Kujallermit tusarniaanermut akissutigisaq 8. juli 2014-meersoq KANUKOKA-p innersuussutigai.

Siunnersuummut matumunnga tunngatillugu assingusutut nangaassuteqaatit atuutsinneqarsinnaaneratur KANUKOKA-p saqqummiuppaa, tassalu aaqqiissutaasup atorunnaarnera sioqqullugu ingerlaavartumik piffissami nikerartumi suliffeqarnermut aaqqiissutinik nalilersueqqinnermik piumasaqaataasoq siunertarineqassappat, aammalu aaqqiissummik nalilersueqqinnissamut piviusunik najoqqutassaqaanngippat.

Ikiorssiissutip tunniunneqartup utertinneqarsinnaannginnera Naalakkersuisut isumaqatigaat, tassalu piviusutut atugarisat assingussappata, utertitseqqusinerlu siumut oqaatigineqareersinnaanani.

Arlalinnik utertitseqqusisoqassanerani Naalakkersuisut siunnersuutikkut kaammattuuteqaanngillat. Pissutsit ullumikkut taama itsillugit aallaaviatigut ukiut tamaasa aningaasarsianut tapiissutinut tunngatillugu aalajangiisoqartassaaq. Allanut tamanut naleqqiussilluni aningaasarsianut tapiissutisinnissamut piumasaqaatit pigineqarneri pillugit nalilersuisoqartassanerani tamanna isumaqarpoq. Siunnersuutikkut ukiumit ataatsimit ukiumut tallimanut aningaasarsianut tapiissutinut aalajangersagaq allanngortinneqarpoq,

ikinnerpaamillu ukiut pingasukkaani inuit piffissami nikerartumi suliffeqartut sulisinnaassusaat nalilersoqqinneqartassalluni. Inuup piviusumik sulisinnaassusaanik allannguuteqarnissamut nalilersueqqinneq tunngavissiiingippat aallaaviatigut aamma piffissami nikerartumi suliffeqarnermut periarfissap nanginneqarsinnaanera allanngortinneqassanngilaq. Sulisinnaassuseq malunnartumik pitsanngorsimaneranik, imaluunniit inuk piviusutut piffissami ilivitsumi suliffimmik isumaginnissinnaaneranik naatsorsuutigisariaqarneranik nalilersueqqinnerup inernerissappagu inuup piffissami nikerartumi suliffeqarnissaanut tunngavissaarutissaaq, aningaasarsianulli tapiissuteqarfiummut pissusissamisoortunik atugassaqarluni atorfinitsitaanermut ikaarsaariarsinnaassalluni. Maannakkut malittarisassiat malillugit inuk piffissami nikerartumi suliffeqartoq tamakkiisumik sulisinnaassutsiminik pissarseqqissimassappat piffissami nikerartumi suliffimmi nangitsinissamut tunngaveqartumik naatsorsuuteqarsinnaanngitsoq imaluunniit kissaateqarsinnaanngitsoq Naalakkersuisut nalilerpaat. Taamaalillutillu tassunga atatillugu ikaarsaariarfimmumut malittarisassianik aalajangersaanissaminut Naalakkersuisut pisariaqartitsisimangillat.

Tamanna ilutigalugu innuttaasut sulisinnaassusillit tamarmik suliffeqarnissaannik, aammalu suliaqaratik pilersugaassannginnerannik inuiaqatigiit pingaarnertut soqutigisarisaata inuit suli amerlanerusut suliffeqalernissaannut tunngatitatut suliarisanik aalajangersaajuartoqassasoq, nalilersuisoqassasoq suliaqartoqassasorlu, tassunga ilanngullugit piginnaanngorsaaqqinnissamut aamma piffissami nikerartumi suliffeqarnissamut periarfissaq aqqutigalugu oqaatigineqassaaq.

Piginnaanngorsaaqqinnissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaanik sukumiinerusumik iluarsaassisoqarnissaa Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik (INIIAN) siunnersuuteqarsimavoq.

Siunnersuutigisatut allannguut kommuninit aamma Nunami Namminermut Suliffeqarfimmumut Siunnersuisartunit piviusutut kissaatigisanit pisariaqartitanillu tunngaveqarpoq. Taamaalilluni maannakkut Inatsisartut peqqussutaanik erseqqissaanerit, pilertortumik suliarisassatut nalilersugaasut pineqarput. Kingusinnerusukkut piginnaanngorsaaqqinnissaq pillugu inatsisaasut sukumiinerusumik iluarsaanissaannik suliaqartoqarnissaanut tamanna aporfissaliinngilaq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 2-mut

§ 4, imm. 1-imut

Piginnaangorsaaqqinnermik ingerlassap aallartinnera sioqqullugu qinnuteqartup sulisinnaassusaata qulaajaaviginissaa aalajangersakkap aalajangersarpaa. Pisariaqanngitsumik piffissamik atuisumik piginnaangorsaaqqinnermik ingerlassamik aallartitsisoqassannginnera aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Qinnuteqartoq eqqortumik misissuiffiusinnaaniassammat qinnuteqartup sulisinnaassusaanik qulaajaaniarluni ingerlassap sapinngisamik annertunerpaamik qulaajaavigissavaa.

§ 4, imm. 2-mut

Qulaajaaniarluni ingerlassaq imm. 1 malillugu atuagarsornermik aamma assassornermik immikkoortortaqartuusoq aalajangersakkap nalunaarsorpaa. Ingerlassat taakku tamakku pillugit ilitersuutini erseqqinnerusumik nassuiasoqassaaq. Innuttaasut kikkut pineqarneri apeqqutaatillugit ilitersuutit assigiinngitsut suliarineqarumaarput.

§ 4, imm. 3-mut

Aalajangersagaq maannakkut atuuttumut § 4, imm. 2-mut assinguvoq, qulaajaaniarnermillu ingerlassap nalaani maannakkut pisortanit ikiorsiissutinik, ilanngullugit pisortanit ikiorsiissutit imaluunniit sioqqutsisumik pensionisiaqarnerit pissarsiarinissaannut qinnuteqartup pisinnaatitaaffeqartuunera qulakkiissavaa.

§ 4, imm. 4-mut

Aalajangersagaq § 4, imm. 3-mut atuuttumut assinguvoq. Qulaajaaniarnermik ingerlassat pillugit annikitsortalersukkanik malittarisassianik atugaqartitsilernissamut pisinnaatitsissut atorpeqassaaq.

Nr. 3-mut

Piffissami nikerartumi suliffeqarsinnaanermik allannguutaasoq erseqqissaassaaq, aammalu aaqqiissutip allaffissorfiunera oqilisassallugu.

§ 15, imm. 1-imut

Inuk nalinginnaasunik atugassa qarfiusuni suliffissarsisinnaanngitsoq piffissami nikerartumi suliffimmi atorfinitsinneqarsinnaassasoq aalajangersakkap nalunaarpaa. Siusinnerusumi pisartut paarlattuanik piviusumik piginnaangorsaaqqinnerup siulliutillugu suliarinissaa pisariaqanngilaq. Taamaalillunilu piffissami nikerartumik suliffeqarnerup atornissaa pisariunnginnerulerlunilu eqaallinerussaaq.

§ 15, imm. 2-mut

Piffissami tamarmiusumi suliffeqareersimalluni inuk sulisinnaassutsimi ilaanik nappaammik imaluunniit ajutoormik patsiseqartumik annaasaqartoq sulisitsisorisimasamini piffissami nikerartumi suliffeqarnissamut qinnuteqarsinnaanera aalajangersakkap periarfissiisutigaa. Piumasaqaatit erseqqinnerusut aamma qinnuteqarnissamut ingerlassassat nalunaarummi aalajangerneqarnissaat naatsorsuutigineqarput.

§ 15, imm. 3-mut

Inuit piffissami nikerartumi suliffeqartuusut minnerpaamik ukiut pingasukkaarlugit sulisinnaassusertik nalilerseqqittassagaat aalajangersakkap aalajangersaavigaa. Qanoq akulikitsigisumik nalilersuinerup piisassanera aallaavigalugu pineqartumut iliuuserisassatut pilersaarummi nassuiarneqarneqassaaq, aammalu pineqartup siullermik piffissami nikerartumi suliffeqarsinnaaneranik nassataqartitsisunik pissutsinik pisunik aalajangerneqassalluni. Taamaalilluni sulisinnaassutsip annikillinerata atajuartuussaneranik naatsorsuutigisariaqarnera imaluunniit pitsangoriartortutut imaluunniit ajorsartortutut naatsorsuutigisariaqassanera sianigineqartariaqassaaq.

§ 15, imm. 4-mut

Inuit 40-t sinnerlugit ukiullit, imaluunniit imm. 3 malillugu sulisinnaassusaat erseqqissumik nalilerneqaqqissanngitsutut aalajangersarneqarsimasut aalajangersakkap nalunaarsorpaa. Isumalluutit sianigisaralugit aalajangersagaq aalajangersaavigineqarpoq, soorlulusooq pisuni taakkunani sulisinnaassutsimik nalilersueqqittoqarnissaata pisariaqannginnera nalilersorneqarluni.

Nr. 4-mut

Piffissami nikerartumi aningaasarsianut tapiissutit ukiut tallimakkaartumik tapiissutigineqarsinnaalersillugit maannakkut aalajangersagaasumik aalajangersagaq allannguivoq. Piffissami nikerartumi atorfinitsitaanermut piumasaqaatinik inuk piffissami nikerartumi suliffeqartoq naapertuutsitsiunnaassappat aningaasarsianut tapiissutit tamatigut atorunnaartarput.

Ukiuni pingasuni aningaasarsianut tapiissutisisarfiup qaangiunnerata kingornatigut piffissamik aningaasarsianut tapiissuteqartarfik nutaaq pillugu aalajangiussinissamut aalajangersagaq aporfissaliinngilaq. Kommunit missingersuusiornikkut pilersaaruserneranik oqilisaanarluni aalajangersagaq pingaarnertut allanngortinneqarpoq.

Nr. 5-imut

Inunnut 40-t sinnerlugit ukiulinnut, sulisinnaassusaasa annikillinerata atajuartuuneranik nalilertissimasunut aningaasarsianut tapiissutit atajuartuulersissinnaanerannik aalajangersagaq nalunaarpoq.

§ 2-mut

Inatsisartut inatsisaat 1. juli 2017-imit atuutilissasoq siunnersuutigineqarpoq.